

Františkovo slovo

č. 49

Proč se Ježíš označil za Dobrého pastýře

Vysvětlím vám, co je teologie lidu

Nejste zátěž, ale bohatství, řekl papež římským bezdomovcům

Papež: Překvapení Ducha svatého vedou církve kupředu

Rodina: Manželství

Petrův nástupce mluvil o nejskromnější ctnosti na setkání se členy SKŽ

Papež: Komu sloužím? Sobě či druhým?

Ekumenismus není opce, řekl papež členům anglikánsko-katolické komise

„Neukázněný“ papež se ptal cursillistů: Umíte vyjmenovat skutky milosrdenství

Papež: Ten, který je Láska, ať nám dá pravou „energii pro život“

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Proč se Ježíš označil za Dobrého pastýře

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Tato čtvrtá neděle velikonoční zvaná neděle Dobrého pastýře nás každoročně vybízí, abychom znovu a se stále novým úžasem objevovali tuto definici, kterou dal Ježíš sám Sobě, a interpretovali ji ve světle Jeho umučení, smrti a vzkříšení. „Dobrý pastýř dává za ovce svůj život“ (Jan 10,11). Tato slova se plně uskutečnila, když Kristus svobodně splnil Otcovu vůli a obětoval se na Kříži. Pak se stává naprosto zřejmým, proč je „dobrým pastýřem“: dává svůj život. Daroval svůj život v oběť za nás všechny: za tebe, za mne, za všechny. Proto je Dobrým pastýřem!

Kristus je pravý pastýř, který je nejvznešenějším vzorem lásky ke stádcí. Svobodně *disponuje* vlastním životem, nemůže mu ho nikdo vzít (Jan 10,18), nýbrž sám jej *dává* za ovce (Jan 10,17). V otevřeném protikladu k falešným pastýřům se Ježíš prezentuje jako pravý a jediný pastýř lidu. Špatný pastýř myslí na sebe a ovce využívá; dobrý pastýř myslí na ovce a daruje sebe samého. Na rozdíl od těch, co jsou najati za mzdu, Kristus je pečlivým pastýřem, který se účastní života svého stádce, nemá jiný zájem a nemá jinou ambici než vést, živit a chránit svoje ovce. A to všechno za tu nejvyšší cenu, kterou je obětování vlastního života.

V postavě Dobrého pastýře Ježíše spatřujeme Prozřetelnost Boha, Jeho otcovskou péči o každého z nás. Nikdy nás nenechává samotné! Důsledkem takového patření na dobrého a pravého pastýře Ježíše je pohnuté zvolání, které podává druhé čtení dnešní liturgie: „Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil...“ (1 Jan 3,1). Vskutku, je to zaskakující a tajemná láska, protože tím, že nám Otec dal Ježíše jako pastýře, který za nás dává život, dal nám všechno to největší a nejcennější, co nám mohl dát! Je to nejvznešenější a nejryzejší láska, protože není motivována žádnou nezbytností, žádným kalkulem, ani žádným zjištěným přáním. Tváří v tvář takové Boží lásce zakoušíme nezměrnou radost a otevíráme se vděčnosti za to, čeho se nám zdarma dostalo.

Rozjímat a děkovat však nestačí. Je třeba Dobrého pastýře *následovat*. Týká se to zvláště těch, kdo mají v církvi poslání řídit – kněží, biskupů, papežů - a kteří jsou povoláni osvojit si nikoli mentalitu *manažerů*, nýbrž *služebníků* a napodobovat Ježíše, který se zřekl sebe sama a spasil nás svým milosrdenstvím. K tomuto pastýřskému životnímu stylu Dobrého pastýře jsou povoláni také *noví kněží římské diecéze*, kterým jsem s potěšením dnes dopoledne ve Svatopetrské bazilice udělil kněžské svěcení.

Dva z nich nyní přistoupí k oknu, aby vám poděkovali za vaše modlitby a pozdravili vás. (- řekl papež, k němuž přistoupili dva novokněží. Všichni společně pak na závěr věřícím požehnali)

Kéž nejsvětější Maria vyprosí mně, biskupům a kněžím celého světa milost sloužit svatému Božímu lidu radostným hlásáním evangelia, procítěným slavením svátostí a trpělivým a mírným pastoračním vedením.

Reportáže, reflexe, sloupky

27.4.2015

Vysvětlím vám, co je teologie lidu

Dosud nepublikovaný text kard. Bergolgia z roku 2012

Z historického hlediska se náš latinskoamerický kontinent vyznačuje dvěma skutečnostmi: chudobou a křesťanstvím. Je to kontinent mnoha chudých a mnoha křesťanů. To způsobuje, že v našich zemích má víra v Ježíše Krista zvláštní zabarvení. Hromadná procesí, vroucí úcta

k náboženským obrazům, hluboká láska k Panně Marii a mnoho jiných projevů lidové zbožnosti to výmluvně dosvědčují. Konference v Pueblu vyjadřuje toto povědomí, když říká, že vtělení evangelia v Americe má svoji „historicko-kulturní originálnost“ (Dokument z Puebla, 446). Během pěti století dějin našeho kontinentu se tento nový kulturní způsob křesťanského života rozvíjel a křesťanství našlo novou tvář. Hledíme-li na náš lid pohledem dobrého pastýře a nepřicházíme soudit, ale milovat, zjišťujeme, že tento způsob kulturního výrazu křesťanské víry je mezi námi stále živý, zvláště mezi našimi chudými. A to mimo jakoukoli idealizaci chudých a jakýkoli teologický pauperismus. Je to fakt. Je to obrovské bohatství, které nám daroval Bůh. Konference v Aparecidě učinila k jeho uznání krok vpřed.

Dříve se mluvilo o *lidové religiositě* (termín je nadále platný); Pavel VI. učinil další krok a řekl, že by bylo lépe mluvit o *lidové zbožnosti*. V Aparecidě se udělal další krok a začalo se mluvit o *lidové spiritualitě*. Když pohlédneme na těchto pět století z dějinné perspektivy, zjistíme, že lidová spiritualita je originální cesta, po níž Duch svatý vedl a stále vede miliony našich bratří. Nejde pouze o projevy lidové zbožnosti, které máme tolerovat, jde o opravdovou lidovou spiritualitu, kterou je třeba posílit na jejích vlastních cestách. Po Aparecidě už nemůžeme zacházet s lidovou zbožností jako s nějakou Popelkou. Je jedinečná: při redakci závěrečného textu v Aparecidě dostal dokument během tří čtyř dnů před definitivním hlasováním 2440 pozměňujících návrhů, které byly do textu zahrnuty. Pouze dva či tři návrhy se však týkaly kapitoly o lidové spiritualitě a byly spíše stylistického, druhotného rázu. Tato kapitola byla respektována tak, jak vyšla z komise, v níž byl zastoupen celý tehdy přítomný episkopát. Toto je znamení. Není to tedy Popelka. Nejsou to lidé, kteří nechápou a neznají. Je mi líto takových, kteří o nich říkají: „Musíme je vzdělat“. Stále nás pronásleduje přízrak osvícenství, onoho ideologicko-nominalistického redukcionismu, který nás vede k nerespektování konkrétní reality. Bůh k nám chtěl promluvit konkrétními skutečnostmi. První herezí církve je gnóze, kterou kritizuje a zavrhuje už apoštol Jan. I dnes mohou vyvstávat gnostické pozice ve vztahu k tomuto faktu lidové zbožnosti či spirituality.

K tématu lidové zbožnosti máme v poslední době dvě nepřekonatelné opory, kterých je třeba užívat jako pramenů: *Evangelii nuntiandi*, která jako apoštolská exhortace o evangelizaci nebyla jako celek dosud překonána, a dokument z Aparecidy. K těmto dvěma pramenům je třeba se odvolávat. Aparecida přejímá a aktualizuje v realitě našeho kontinentu učení Pavla VI. z *Evangelii nuntiandi*. Doporučuji k přečtení body 258 až 265, které o tomto tématu pojednávají. Každý z těchto bodů si zasluhuje pozornou meditaci. Říká se tam například: „Naše národy se obzvláště identifikují s trpícím Kristem, hledí na Něho, na jeho raněné nohy jako by říkaly: to je ten, »který mě miloval a za mě se obětoval« (Gal 2,20). Mnohé z nich, zasažené, ignorované a pohrdané nesvěšují ruce. Svoji charakteristickou religiozitou Inou k nezměrné lásce, kterou k nim chová Bůh, jenž jim navrácí vědomí vlastní důstojnosti. Nacházejí něhu a lásku Boží také v Mariině tváři. V ní spatřují odraz podstaty evangelního poselství (Dokument z Aparecidy, 265).

A dále: „Lidová zbožnost je legitimní způsob života víry, způsob, jak se cítit součástí církve a jak být misionáři; v ní lze vnímat ty nejnítější záchvěvy hlubin Ameriky. Je součástí »historicko-kulturní originálnosti« chudých tohoto kontinentu a plodem »syntézy kultur původních národů a křesťanské víry« (Dokument z Aparecidy, 264). Také další citace je velmi důležitá: „Lidovou spiritualitu nesmíme podceňovat nebo ji pokládat za druhotný projev křesťanského života, protože tak bychom opomněli primát působení Ducha svatého a nezaslouženou iniciativu Boží lásky“ (Dokument z Aparecidy, 263). Lidová zbožnost je otevírající se paměť lidu. Je bytostně deuteronomická. Nelze ji chápat mimo deuteronomický rámec. A tato paměť se otevírá mnoha způsoby. Mons. Tavella, arcibiskup ze Salty, vyprávěl v padesátých letech jednu historku. Vešel jednou do své katedrály a spatřil jakéhosi indiána, který se v obrovském soustředění modlí před Pánem zázraků. Pomodlil se tedy svůj breviář a indián tam stále v klidu setrval. Zaujalo ho to a zůstal tedy také, aby viděl, co bude následovat. Musel čekat dlouho, dokud indián neskončil. Potom k němu přistoupil a řekl mu: „Požehnaní, otče!“. Začali spolu rozmlouvat a biskup se jej zeptal: „Co jste se modlil?“ – „Katechismus, otče,“ odpověděl indián. Byl to katechismus sv. Turibia ze 16. století.

Jedna osobní vzpomínka na lidovou zbožnost. Dva roky jsem byl zpovědníkem v rezidenci v Córdobě. Rezidence Tovaryšstva v Córdobě je uprostřed města, vedle univerzity. Zpovídají se tam univerzitní studenti, profesori i lidé z chudinských čtvrtí, které tamější farář v neděli nemá čas vyzpovídat, protože má jednu mši za druhou. A viděl jsem, že právě ti poslední jmenovaní se zpovídali velmi dobře. Neplýtvali časem. Říkali, co bylo třeba říci. Nikdy nezmiňovali něco, co by nebylo hříchem. Nechlubili se. Zpovídali se s velkou pokorou. Jistého dne jsem se jednoho z nich otázal, odkud přišel. A byl z Traslasierry, což je působiště pamatující katechezi don Brochera. Patřil k lidu, který se tímto způsobem vyjadřoval ve svátosti smíření (a jsem rád, že mohu tuto epizodu připomenout právě dnes, kdy byl v Římě uznán zázrak na přímluvu dona Brochera). Lidová zbožnost plyne z paměti lidu, kterou – opakují – musíme interpretovat v deuteronomickém rámci. Církev se rozhodla preferovat chudé a to nás má přimět rozpoznat a docenit jejich kulturní způsoby, jak žít evangelium. Je dobré a potřebné, aby se teologie zabírala lidovou zbožností, která je „cenným pokladem katolické církve v Latinské Americe“, jak nám řekl Benedikt XVI. při zahájení Konference v Aparecidě.

Otec Tello nabízí solidní teologické myšlení, které nám umožňuje docenit tuto spiritualitu v jejích opravdových dimenzích. Východiskovým pojetím je člověk jakožto přirozeně společenská bytost. Nikdo nemůže žít absolutně izolován, všechny lidské činy jsou součástí dějinného prostředí, které je podmiňuje, konkrétní skutek se vyznačuje kulturou, ve které se uskutečňuje. V dynamice dějin vytváří člověk kulturu a kultura člověka ovlivňuje. Slovy Jana Pavla II.: „Člověk je synem i otcem kultury, do níž je ponořen“ (*Fides et ratio*, 71). Víra v tom není výjimkou, vyjadřuje se vždycky kulturně. Dítě se učí od rodičů, učitelů, katechetů a od okolí. Víra je především božská milost. A je také lidským úkonem a proto kulturním činem. Lze proto mluvit o kulturním způsobu chápání i vyjadřování víry. Je tedy možné, jak říká Tello, že to, co naši chudí vyjadřují svoji lidovou zbožností, plyne z opravdové víry, z níž plyne také křesťanský postoj k životu.

Když jako církev přistupujeme k chudým, abychom je provázeli, konstatujeme, že i přes enormní každodenní těžkosti prožívají transcendentní smysl života. V jistém smyslu ještě neuvízli v konzumismu. Život směřuje k něčemu, co tento život přesahuje. Život závisí na Někom (s velkým N) a tento život potřebuje spásu. To všechno je hluboce přítomno v našem lidu, třebaže není schopen to formulovat pojmovým aparátem. Transcendentní smysl života patrný v lidovém křesťanství je antitezí sekularizace šířící se v moderních společnostech. To je klíčový bod. Kdybychom to chtěli vyjádřit antagonisticko-agresivními kategoriemi, řekli bychom, že víra našeho lidu uštěďruje políček postojům sekularizace. Proto lze říci, že lidová zbožnost je aktivní evangelizující silou, která obsahuje účinný protilék na rozmáhající se sekularizaci. Dokument z Aparecidy to vyjadřuje podobně: „Lidová zbožnost.. je v sekularizovaném prostředí, kde naše národy žijí, stálým a velkolepým vyznáním živého Boha, který působí v dějinách, a řečištěm předávané víry“ (*Dokument z Aparecidy*, 264).

Církev je povolána nepřetržitě provázet a zúrodňovat tento způsob života víry svých nejpokornějších dětí. V této spiritualitě je „bohatý potenciál svatosti a sociální spravedlnosti“ (*Dokument z Aparecidy*, 262), který musíme uplatnit v nové evangelizaci. Tello to říká tak, že lidové křesťanství musí být posilováno lidovou pastorcí.

Předmluva ke knize *Úvod do teologie lidu* (Introduzione alla teologia del popolo, Editrice Missionaria Italiana, 2015, stran 272)

28.4.2015

Nejste zátěž, ale bohatství, řekl papež římským bezdomovcům

Řím. V římském divadle *Branaccio* se dnes večer konalo představení, jehož protagonisty se stali klienti římských charitních středisek. Večer pod titulem “Kdyby to nebylo kvůli tobě”

vyprávěl příběhy lásky, které tito lidé prožívají. Lásky, která zažívá zklamání a zůstává neopětována, lásky, která se rodí a umírá, ale také lásky k dětem, rodičům, životu a Bohu. Návštěvníky římské Charity na vystoupení připravili profesionální herci. Výtěžek večera byl věnován na charitní projekty.

Papež František pozdravil organizátory a herce ve videoposelství, v jehož úvodu vyslovuje potěšení nad tím, že může být přítomný alespoň prostřednictvím telemostu.

"Jsem rád, že mohu takto být mezi vámi, abych vám poblahopřál k vaší odvaze a řekl vám, abyste neztráceli odvahu a naději. Bůh nás má rád, má rád nás všechny! Způsob, jakým dnes hovoříte k tomuto městu, považuji za příležitost k dialogu a významné výměně. Stojíte na katedře a předkládáte své skryté schopnosti (za pomoci profesionálních odborníků, kteří vás, herce, dokázali přivést k odhalení vlastních zdrojů a potenciálu), zatímco druzí naslouchají. A jsem si jist, že naslouchají v úžasu nad bohatstvím, které přinášíte. Kdo si kdy pomyslí, že bezdomovec je člověk, od kterého se můžeme učit. Komu přijde na mysl, že by to mohl být světec?"

Dnes večer to budete právě vy, kteří z jeviště učiníte místo, odkud nám vyšlete cenná ponaučení o lásce, potřebě druhého člověka, solidaritě, o tom, jak v obtížích nacházíme Otcovu lásku.

Chudoba je významné učení, které nám Ježíš dal, když sestoupil do vod Jordánu, aby se dal pokřtít Janem Křtitelem. Neudělal to kvůli pokání a obrácení, nýbrž kvůli tomu, aby se postavil vprostřed lidí, kteří potřebovali odpuštění, aby přišel mezi nás, hříšníky, a vzal na sebe tíži našich hříchů. Zvolil tuto cestu, aby nás utěšil, spasil, vysvobodil z naší bídy. To, co dává pravou svobodu, spásu a štěstí, je jeho soucitná, něžná a sdílející láska. Milosrdný Samaritán, který nás pozvedá, když nás zbili lupiči.

Svatý Řehoř Nysský, významný starověký teolog, napsal: "Považujte za dobro ty, kdo jsou chudí v evangeliu, a odhalíte tak jejich důstojnost, protože si oblékli Pánovu tvář. Ve svém milosrdenství jim Pán daroval svou vlastní tvář."

A sv. Augustin říkal: "Na zemi je Kristus nuzákem v osobě svých chudých. Je tedy zapotřebí obávat se Krista na nebesích a rozpoznat jej na zemi – na zemi je chudý, v nebi bohatý. Ve svém vlastním lidství vstoupil na nebe, neboť byl bohatý, avšak ještě zůstává mezi námi v chudém člověku, který trpí."

Rád bych se ztotožnil s těmito slovy. Pro nás nejste zátěž. Jste bohatstvím, bez něhož jsou marné naše pokusy objevit Pánovu tvář.

Krátce poté, co jsem byl zvolen, jsem od vás dostal dopis s blahopřáním a příslibem modlitby. Vzpomínám si, že jsem vás obratem odpověděl, řekl vám, že vás nosím v srdci a že jsem vám k dispozici. Potvrzuji tato slova. Tehdy jsem vás také požádal, abyste se za mne modlili. Tuto prosbu nyní opakuji, protože modlitbu skutečně potřebuji.

Děkuji také všem zaměstnancům Charity. Vnímám je jako své ruce – biskupovy ruce – které se dotýkají Kristova těla. Děkuji také mnoha dobrovolníkům z římských farností i jiných částí Itálie. Odkrýváte svět, který vyžaduje pozornost a solidaritu – muže a ženy, kteří hledají cit, vztah, důstojnost a se kterými můžeme společně zakoušet lásku, když se naučíme přijímat, naslouchat a dávat.

Jak bych si přál, aby toto město, které bylo v každé době plné lidí, prosycených Boží láskou – pomysleme na sv. Vavřince, jehož klenoty byli chudí, sv. Pammachia, římského senátora, který se po své konverzi plně věnoval službě nejposlednějším, sv. Fabiolu, která jako první v přístavu založila útulek pro chudé, sv. Filippa Neriho, bl. Angela Paoliho, sv. Josefa Labreho, který žil na ulici, až po dona Luigiho di Liegro, který je zakladatelem římské Charity – tedy, jak bych si přál, aby Řím mohl vyzařovat soucit k trpícím, přijetí pro ty, kdo prchají před válkou a smrtí, ochotu, úsměv a velkodušnost vůči těm, kteří pozbyli naděje. Jak rád bych, aby se římská církev vůči chudým projevovala jako stále pozornější a pečlivější matka. Všichni máme slabosti, všichni, každý ty své. Jak bych si přál, aby modlíci se farní

společenství poklekla v úctě, když do kostela vstoupí chudák, stejně tak, jako když vstupuje Pán! Jak jen si přeji, abychom se dotýkali Kristova těla přítomného v potřebných tohoto města!

Jsem si jist, že vaší prací a dnešním divadelním představením, přispějete k růstu takovýchto pocitů. Děkuji! V očekávání toho, že se s vámi osobně setkám, jako nedávno v Sixtinské kapli, vám posílám své otcovské požehnání. Kéž nám Pán pomáhá k tomu, abychom je poznávali ve tváři chudáka! Panna Maria ať nás provází na této cestě! A vás všechny prosím, abyste se za mne nezapomínali modlit! Děkuji.“

Kázání z Domu sv. Marty

28.4.2015

Papež: Překvapení Ducha svatého vedou církve kupředu

Vatikán. Církev postupuje vpřed díky překvapením Ducha svatého – řekl mimo jiné papež František v homilii při dnešní ranní mši v kapli Domu sv. Marty. V souvislosti s rozmachem evangelia, jak jej popisují Skutky apoštolů, papež zdůraznil, že i dnes je zapotřebí „apoštolské odvahy“, aby se „křesťanský život nestal muzeem vzpomínek“.

Ježíšovi učedníci přišli do Antiochie a začali hlásat evangelium nejenom židům, ale také Řekům a mnozí z nich uvěřili a obrátili se k Pánu. Papež František si vzal podnět z prvního čtení ze Skutků apoštolů (11,1-18), aby poukázal na vždy zásadní otevřenost novostem Ducha svatého v životě církve. V té době byli mnozí zneklidněni tím, že se evangelium hlásalo také nežidům, ale když Barnabáš přišel do Antiochie, byl potěšen zjištěním, že konverze pohanů je dílem Božím. „Vždyť i proroci - dodal František - napsali, že Pán přijde spasit všechny národy, např. v 60. kapitole Izaiáše. Mnozí však tato slova přesto nechápali.“

„Nerozuměli. Necháпали, že Bůh je Bohem novostí. »Všechno tvořím nové« (Zj 21,5), říká nám. A Duch svatý přišel právě proto, aby nás obnovil, a nepřetržitě pracuje na naší obnově. Trochu to působí obavy. V dějinách církve, počínaje tímto momentem až dodnes, můžeme najít mnoho takových obav z překvapení Ducha svatého. Je to Bůh překvapení.“

„Existují však různé novosti!“ – pokračoval papež. „Některé z nich jsou evidentně Boží, jiné nikoli. Jak je rozlišit? O Barnabášovi i o Petrovi se říkalo, že jsou to mužové plní Ducha svatého. Oběma ukazoval pravdu Duch svatý. Sami ze sebe to nemůžeme. Svojí inteligencí to nedokážeme.“ „Můžeme prostudovat celé dějiny spásy, veškerou teologii – pokračoval papež – ale bez Ducha svatého nemůžeme chápat. Právě Duch nám umožňuje chápat pravdu anebo – Ježíšovými slovy – Duch nám umožňuje poznat Ježíšův hlas: »Moje ovce znají můj hlas, znám svoje ovce a ony jdou za mnou« (srov. Jan 1,1-10). Církev jde kupředu působením Ducha svatého, který nám dává poznat Pánův hlas. Jak to však udělat, abych si mohl být jistý, že hlas, který slyším, je hlasem Ježíše, a že to, co po mně chce, abych dělal, působí Duch svatý? – zeptal se dále papež a odpověděl: „Modlit se.“

„Bez modlitby není místo pro Ducha. Prosme Boha, aby nám poslal tento dar: »Pane, dej nám Ducha svatého, abychom mohli kdykoli rozlišit, co máme konat«, protože to není vždycky totéž. Poselství je stejné: církev postupuje vpřed s překvapeními, s novostmi Ducha svatého. Je třeba je rozlišit a k rozlišení je zapotřebí se modlit, prosit o tuto milost. Barnabáš byl plný Ducha svatého a pochopil ihned; Petr to uviděl a řekl: »Kdo jsem já, abych tady odmítal křest?« (srov. Sk 11,17). Duch nás nenechá zbloudit. Někdo možná řekne: »Ale otče, proč si dělat tolik problémů? Budeme to dělat tak, jak jsme to dělali vždycky, ať máme větší jistotu...«“

„Dělat to však jako vždycky – zdůraznil papež – to je alternativa umírání. Je třeba riskovat modlitbou, mnoho a s pokorou, abychom přijali změnu, kterou po nás chce Duch – taková je cesta.

„Pán nám řekl, že budeme-li jíst Jeho tělo a pít Jeho krev, budeme mít život. Pokračujme tedy nyní v této bohoslužbě se slovy: »Pane, ty který jsi tady s námi v eucharistii, Ty, který budeš v nás, daruj nám milost Ducha svatého. Daruj nám milost nemít strach, když mi Duch s jistotou řekne, abych udělal krok vpřed.« Prosme v této mši o tuto odvahu, apoštolskou odvahu vést život a nedělat ze svého křesťanského života muzeum vzpomínek.»

Generální audience

29.4.2015

Rodina: Manželství

Draží bratři a sestry, dobrý den!

Naše reflexe o *původním Božím plánu s lidským párem muže a ženy* se po zastavení u dvou vyprávění z knihy Geneze nyní zaměří přímo k Ježíši.

Evangelista Jan na začátku svého evangelia podává příhodu ze svatby v Káni, na které byli přítomni Panna Maria a Ježíš se svými prvními učedníky (srov. Jan 2,1-11). Ježíš byl na této svatbě nejenom přítomen, ale „zachránil tuto slavnost“ zázrakem proměnění vody ve víno! První ze zázračných znamení, kterým zjevil svoji slávu, tedy uskutečnil v souvislosti s manželstvím a bylo to gesto velké sympatie ke vznikající rodině, gesto podněcené Mariinou mateřskou péčí. Vrací nás to ke knize Geneze, kde Bůh dokončuje stvoření mistrovským dílem muže a ženy. Ježíš začíná se svými zázraky právě zde u tohoto mistrovského díla, v manželství, na svatbě muže a ženy. Ježíš nás tak učí, že mistrovským dílem společnosti je rodina: milující se muž a žena! To je mistrovské dílo!

Od časů svatby v Káni se změnilo mnoho věcí, ale toto Kristovo „znamení“ obsahuje poselství stále platné.

Zdá se, že je dnes neskutečně těžké mluvit o manželství jako o slavnosti, která se obnovuje během času v různých životních obdobích manželů. Vskutku je stále méně lidí, kteří uzavírají sňatek. Mladí se nechtějí ženit a vdávat, to je fakt. V mnoha zemích však stoupá počet rozvodů a klesá počet dětí. Těžkosti společného soužití manželů či rodiny vedou stále častěji a rychleji k rozpadu svazků a důsledky nesou především děti. Uvědomme si, že prvními oběťmi, největšími oběťmi, které nejvíce trpí rozvodem jsou děti. Pokud od malička zakoušíš, že manželství je svazkem „na dobu určitou“, nevědomky to tak bude i u tebe. Mnozí mladí skutečně nemají v plánu uzavírat neodvolatelný svazek a zakládat rodinu natrvalo. Myslím, že se musíme velice vážně zamyslet nad tím, proč se mnozí mladí „necítí na manželství“. Je to kultura prozatímnosti, všechno je provizorní a zdá se jako by neexistovalo nic definitivního.

To že mladí odmítají sňatek, je jedna ze starostí, které dnes vyvstávají. Proč se nechtějí brát? Proč dávají často přednost soužití či „redukované odpovědnosti“? Proč mají mnozí i mezi pokřtěnými malou důvěru v manželství a v rodinu? Je důležité se to snažit pochopit, pokud chceme, aby mladí mohli nacházet správnou cestu. Proč nemají důvěru v rodinu?

Těžkosti nejsou jenom ekonomické povahy, ačkoliv jsou opravdu vážné. Mnozí se domnívají, že tato změna nastala v posledních desetiletích v důsledku emancipace ženy. Ani tento argument však neplatí, je falešný a nepravdivý. Je výrazem mužského šovinismu, který chce nad ženou neustále panovat. Děláme ostudu jako Adam, když se jej zeptal Bůh: „Proč jsi jedl plody z toho stromu?“, a on odpověděl: „Žena mi dala jíst. Žena je tedy vinná...“ Ubohá žena! Musíme ženy bránit!

Ve skutečnosti takřka všichni muži i ženy chtějí stabilní citovou jistotu, solidní manželství a šťastnou rodinu. Rodina je na vrcholu oblíbenosti mezi mladými lidmi, ale ze strachu, že se spletou, mnozí na ni ani nepomýšlí, a přestože jsou křesťané, neuvažují o svátostném manželství, jedinečné a neopakovatelné smlouvě, která se stává svědectvím víry. Snad právě tento strach ze selhání je tou největší překážkou přijetí slov Krista, který přislubuje milost manželskému spojení a rodině.

Nejvíce přesvědčivým svědectvím o požehnání křesťanského manželství je dobrý život křesťanských manželů a rodiny. Není lepšího způsobu vyjádření krásy této svátosti! Bohem posvěcené manželství chrání onen svazek muže a ženy, který Bůh požehnal již na počátku stvoření, a je zdrojem pokoje a dobra po celý manželský a rodinný život. Tato velká důstojnost svazku muže a ženy v prvních dobách křesťanství vedla například k odstranění nešvaru, který byl tehdy považován za zcela normální, totiž práva manželů rozejít se s manželkou a to z pohnutek naprosto lichých a ponižujících. Evangelium rodiny, evangelium, které právě tuto svátost zvěstuje, překonalo tuto zavedenou kulturu rozvodu.

Křesťanský zárodek radikální rovnosti manželů musí dnes přinést nové plody. Svědectví o sociální důstojnosti manželství se stane přesvědčivým právě touto cestou, tedy přitažlivým svědectvím vzájemnosti a komplementarity mezi nimi.

Proto musíme jako křesťané v tomto ohledu požadovat více. Například: rozhodně podporovat právo na rovnou mzdu za tutéž práci. Proč by mělo být samozřejmé, že ženy vydělávají méně než muži? Nikoli! Mají tatáž práva. Nerovnost je zjevný skandál! A zároveň uznávat, že mateřství ženy a otcovství muže jsou vždycky cenným bohatstvím, které slouží především dětem. Rovněž tak ctnost pohostinnosti křesťanských rodin dostává dnes zásadní význam, zvláště v situacích chudoby, degradace a násilí v rodině.

Drazí bratři a sestry, nemějme strach pozvat Ježíše na svatbu, pozvat jej k sobě domů, aby byl s námi a opatroval rodinu. A nemějme strach pozvat také Jeho matku Marii! Křesťané, kteří se berou v Pánu, jsou proměňováni na účinné znamení Boží lásky. Křesťané neuzavírají sňatek pouze kvůli sobě, ale berou se v Pánu k užitku celého společenství, celé společnosti.

30.4.2015

Petrův nástupce mluvil o nejskromnější ctnosti na setkání se členy SKŽ

Vatikán. Ve vatikánské aule Pavla VI. se dnes dopoledne papež František setkal s pěti tisíci členů Společenství křesťanského života, katolického hnutí, které čerpá z jezuitské spirituality a od roku 1990, kdy bylo schváleno Papežskou radou pro laiky působí v 54 zemích světa. Toto hnutí vzniklo po Druhém vatikánském koncilu transformací Mariánských družin, které zakládali jezuité nejprve ve studentském prostředí a později v rámci různých společenských stavů té doby. První Mariánská družina byla založena roku 1563 v Římě.

Dnes dopoledne se Petrův nástupce setkal s tzv. studentskou misionářskou ligou SKŽ. Během 40 minut odpověděl na čtyři otázky z jejich řad.

První položila Paola z Kalábie, která se podílí na pastorační službě ve vězení. Zajímalo ji, jak předávat naději v tomto nesnadném prostředí. „Vycházet na periferie – řekl papež – to je, jak známo, moje oblíbené rčení, ale je to evangelní pravda. Musíme jít na periferie a vycházet také na periferii božské transcendence v modlitbě. Vždycky však vycházet.“

„Vězení je jednou z nejhorších a nejbolestnějších periferií. Vydat se do vězení znamená především říci sobě samému: »To že jsem neskončil tady, jako například tenhle či tamhleta, je dílo pouhé milosti Boží.« ... Nelze chodit do vězení v duchu: »Přišel jsem ti říci něco o Bohu, buď trpělivý, protože jsi hříšník.« Ne, ne. Já jsem větší hříšník než ty, to je první krok. Ve vězení je třeba si to říci s velkou smélostí, ale musíme si to říkat vždycky, kdykoli hlásáme Ježíše Krista lidem, kteří jej neznají anebo vedou život, který nevypadá příliš mravně. Toto je nezbytná podmínka. Nemůžeme vycházet na periferie bez tohoto vědomí.“

Papež se pak dotkl konkrétního bodu otázky studentky z Kalábie, totiž jak je možné mluvit o naději tomu, kdo byl odsouzen k doživotnímu vězení?

„Doživotí je rozsudek smrti, protože se pojí s vědomím, že se z vězení už nevyjde. To je tvrdé. Co říci takovému muži? Co říci takové ženě? Asi neříkat nic. Vzít za ruku, pohladit, plakat spolu s ním či s ní. Sdílet pocity Ježíše Krista. Přiblížit se trpícímu srdci. Častokrát nemůžeme říci nic, protože slovo by bylo urážkou. Jedině gesta. Gesta mohou ukázat lásku. Ty jsi doživotní? Budu s tebou sdílet tuto chvíli, sdílet s láskou. Nic víc. Tak se rozsévá láska.“

V samotném závěru této nejdelší odpovědi papež dodal:

„Nevím, zda ti pomůže, co jsem ti řekl... protože, vždycky když jsem tázán, hrozí mi - i jakožto papeži - pomýšlení, že mohu odpovědět na všechny otázky. A jediný, kdo může odpovědět na všechny otázky, je Pán. Moje práce spočívá jednoduše v tom, že naslouchám a řeknu, co v hloubi cítím, ale nestačí to a je toho velmi málo.“

Druhou otázku položila studentka se Sardinie, Tiziana, která hovořila o svojí křehkosti a těžkosti uchovat si naději, a žádala papeže, aby jí i jejím vrstevníkům, kteří prožívají totéž, pomohl pochopit, že Bůh nikdy neopouští.

„Rád říká mladým: »Nenechte si ukrást naději«, ale tvoje otázka sahá dál. Říkáš: »O jaké naději mi povídáte, otče?«... Já ti sice mohu říci: »Všichni jdeme do nebe« - to je pravda. Pán je dobrý. Ale já chci, aby byl lepší svět. Jsem křehký a nevím, jak to udělat. Chci se však do toho pustit. Například politika nebo medicína. Někdy se však narazí na korupci a služba se stává kšeftařením. Chci se pustit do práce v církvi, ale také tam je často korupce... Vzpomínám si na slova papeže Benedikta XVI. z Křížové cesty, když vybízel k odstranění špíny z církve... V církvi je také zkaženost! Vždycky se narazí na něco, co naději maří a zdá se, že dál to už nelze.. Avšak pravá naděje je darem Božím, dárkem. A ten neklame... Naděje je jednou z nejhůře pochopitelných ctností. Nemýlím-li se, tak to byl Péguy, který řekl, že naděje je tou nejskromnější ctností, protože je ctností pokorných. Je třeba se hodně snížit, aby nám ji Pán daroval. Pokušení, které máme, když jsme konfrontováni s těžkostmi a vidíme hrůzy, ke kterým ve světě dochází, je dojem, že naděje se hrouť. V pokorném srdci však zůstává. Není snadné to chápat, tvoje otázka je velmi hluboká. Jak nezanechat boje a místo toho vést sladký život bez naděje? To je snadnější... Služba je dílo pokorných a naděje je ctností pokorných. Myslím, že toto je cesta: naděje a služba. Říkám to upřímně, nenapadá mne nic jiného.“

Třetí otázku položil diecézní kněz a vyučující v neapolském semináři, o. Bartolo, kterého zajímalo, jaký může být specifický přínos Společenství křesťanského života ve formaci mládeže.

„Řekl jsi něco, co mne oslovuje: »dotkl jsem se Pánových ran v chudobě lidí naší doby«. Věřím, že toto je jeden z nejlepších léků na chorobu, která nás hodně ohrožuje, totiž netečnost a také skepse, tedy myslet si, že nelze nic dělat. Patronem netečných a skeptiků je Tomáš a Tomáš se musel dotknout Pánových ran. Existuje krásná meditace svatého Bernarda o Pánových ranách. Její ozvěnu lze nalézt v třetím týdnu Duchovních cvičení sv. Ignáce z Loyoly. Je třeba vstoupit do Pánových ran. Sv. Bernard říká: »Důvěřuj a vstup do Jeho rány na boku a rozjímej lásku Jeho srdce«. Rány lidstva, kterých se dotkneš, pokud se jich dotkneš - a to je katolická nauka - jsou Pánovy rány. O tom je 25. kapitola Matoušova evangelia. Nejsem heretik, když to říkám. Dotkneš-li se Pánových ran, pochopíš trochu tajemství Krista, vtěleného Boha. Právě to je poselství Ignáce: spiritualita, jejímž středem je Ježíš Kristus, nikoli instituce, ani lidé, ale Ježíš Kristus, vtělený Kristus.“

Největším omylem - řekl dále papež - je totiž takové mluvení o Bohu, takové hledání Boha a takové setkání s Bohem, který je pouze jakýmsi Bohem, sprejovým Bohem, který je rozptýlen v ovzduší.

Poslední otázka se týkala vztahu mezi vírou a občansko-politickou angažovaností. Jaké rozlišování v tomto smyslu nabízí ignaciánská spiritualita, tázal se Gianni ze středoitalské

Aquily. Papež zdůraznil, že takovýto dotaz z oblasti sociální nauky církve by povolaněji zodpověděl O. Bartolomeo Sorge, italský jezuita, teolog a politolog. „Cesta nespočívá v založení politické strany, protože církev není strana“, pokračoval František, „a stejně tak nemá smysl založit stranu pouze pro katolíky“. Může se tedy katolík zapojit do politiky?, ptal se papež.

„Musí! Může se katolík míchat do politiky? Musí! Bl. Pavel VI., pokud se nemýlím, řekl, že politika je jednou z nejvyšších forem milosrdné lásky, protože hledá obecné dobro. (...) Politika je jistý druh mučednictví. Každodenního mučednictví, které spočívá v hledání obecného dobra, aniž bychom podlehli korupci. Při tomto hledání obecného dobra je nezbytné vymyslet co nejužitečnější cesty a prostředky, pracovat na malých, zcela nepatrných věcech. Je důležité se politicky angažovat – v malé i velké politice.“

Existuje mnoho katolíků, kteří se politicky nezaprodali, ale naopak odvádějí dobrou práci. Za všechny papež jmenoval dva poválečné politiky, italského premiéra, Alcida de Gasperiho, a francouzského ministerského předsedu Roberta Schumanna, u kterého probíhá beatifikační kauza. Politika je mučednická práce, ale může vést ke svatosti, poznamenal František.

„Politika znamená nést kříže mnoha nezdarů a také mnoha hříchů. V tomto světě je totiž náročné činit dobro, aniž bychom si trochu umazali ruce nebo srdce. Tehdy je třeba prosit o odpuštění, ale neklesat na mysli a nevzdávat se politické práce. Namítnete – Otče, nedám se na politiku, protože nechci hřešit. Neděláš dobře! Jen jdi, pros Pána, aby ti pomáhal nehřešit, ale když si ušpiníš ruce, pros o odpuštění a pokračuj dál! Ale pracuj, pracuj...“

Dnešní politika směřuje k jedinému cíli, pokračoval papež, tedy zisku. Klaní se modle peněz a odepisuje člověka. A katolík na tuto destrukci nesmí nečinně pohlížet, pokud cítí povolání se politicky angažovat. Nedopusťme, aby skartační kultura odepsala nás všechny, uzavíral Svatý otec.

30.4.2015

Papež: Komu sloužím? Sobě či druhým?

Vatikán. Křesťan je součástí dějin hříchu a milosti a stále stojí před alternativou, zda bude bratrům sloužit anebo je využívat – řekl papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Dějiny a služba – nad těmito dvěma „rysy křesťanské identity“ se v dnešní homilii zamýšlel Petrův nástupce. Nejprve dějiny: svatý Pavel, svatý Petr a první učedníci – řekl papež – „nezvěstovali jakéhosi Ježíše mimo dějiny. Zvěstovali Ježíše v dějinách lidu; lidu, který Bůh vedl staletími ke zralosti, k plnosti času. Bůh vstupuje do dějin a jde se svým lidem:

„Křesťan je mužem a ženou dějin, protože nepatří sobě samému, ale je součástí lidu, který putuje. Je nemyslitelný v nějakém křesťanském egoismu. Nikoli, to nejde. Křesťan není nějaký duchovní muž či duchovní žena z laboratoře. Je duchovním mužem, duchovní ženou z lidu, který má dlouhé dějiny a putuje, dokud se nevrátí Pán.“

Jsou to dějiny milosti, ale také dějiny hříchu – pokračoval papež.

„Kolik hříšníků, kolik zločinů! V dnešním prvním čtení Pavel zmiňuje krále Davida (Sk 13,13-25), světce, který - nežli se stal svatým – byl také velkým hříšníkem. Velkým hříšníkem. Naše dějiny musí zahrnovat světce i hříšníky. A osobní dějiny moje i každého z nás musejí zahrnovat náš vlastní hřích i milost Pána, který je s námi, doprovází nás v našem hříchu, aby nám odpustil a provázal nás milostí. Neexistuje křesťanská identita mimo dějiny.“

Druhým rysem křesťanské identity je služba – řekl dále papež František s odkazem na dnešní evangelium (Jan 13,16-20): „Ježíš umyl nohy učedníkům, aby je vybídnul jednat tak, jako on, totiž sloužit.“

„Křesťanská identita je služba, nikoli egoismus. Někdo řekne: »Ale otče, všichni jsme egoisté.« Ano a je to hřích; návyk, od něhož se máme odtrhnout. Prosit o odpuštění, aby nás Pán obrátil. Jsme povoláni ke službě. Být křesťanem není zdání ani pouhé sociální jednání, nespočívá v nalíčení duše, aby byla trochu hezčí. Být křesťanem znamená dělat to, co dělal Ježíš: sloužit.“

Na závěr pak Petrův nástupce vybídl, aby si každý položil otázku: „Co ve svém srdci dělám víc? Využívám druhých pro sebe, sloužím si druhými, farností, rodinou, přáteli anebo sloužím jim? Komu sloužím?“

30.4.2015

Ekumenismus není opce, řekl papež členům anglikánsko-katolické komise

Vatikán. V brzké době se očekává vydání pěti společných deklarácí, které jsou výsledkem druhé fáze anglikánsko-katolického dialogu, zdůraznil papež při dnešním setkání se členy mezinárodní anglikánsko-katolické komise. Tato komise vznikla roku 1966 po setkání Pavla VI. s tehdejší anglikánským primasem Michaelem Ramseyem.

„Vaše práce nám připomíná, že ekumenické vztahy a dialog nejsou v životě církvi druhořadé. Úsilí o jednotu není opční a odchylností, které nás rozdělují, nelze považovat za nezbytnost. Někdo by si po padesáti letech přál výraznější výsledky v otázce naší jednoty. Navzdory obtížím však nesmíme propadnout sklíčenosti, nýbrž musíme ještě více důvěřovat moci Ducha svatého, který nás může uzdravit, smířit a učinit to, co se lidsky zdá nemožné.“

Papež opětovně poukázal na ekumenismus krve v době současné i minulé a jmenovitě uvedl ugandské mučedníky, z jedné poloviny anglikány, z druhé katolíky. „Krev těchto mučedníků prosytí novou éru ekumenického úsilí“, prohlásil římský biskup.

„Svědectví těchto našich bratrů a sester nás vyzývá k ještě většímu spojení s evangeliem a ke snaze o rozhodné naplnění Pánova záměru s jeho církví. Svět dnes naléhavě potřebuje společné a radostné svědectví křesťanů – od ochrany lidského života a jeho důstojnosti až po úsilí o mír a spravedlnost“.

Společně prosme o dary Ducha svatého, abychom dokázali odvážně reagovat na „znamení časů“, loučil se papež František se členy mezinárodní anglikánsko-katolické komise.

1.5.2015

„Neukázněný“ papež se ptal cursillistů: Umíte vyjmenovat skutky milosrdenství

Vatikán. „Ultreya“ – tedy „vpřed a stále dál“. Takový je pozdrav poutníků na svatojakubské stezce do Santiaga de Compostela. Stejný název nesou také národní a mezinárodní setkání katolického hnutí *Cursillos de Cristianidad*, které vzniklo koncem čtyřicátých let zásluhou biskupa diecéze Mallorca, Juana Herváse y Benet. Jak napovídá jméno hnutí, jeho členové se zaměřují na prohloubení víry pomocí krátkých kurzů. Dnes jsou *Cursillos* rozšířené na všech světadílech, v České republice působí od devadesátých let.

U příležitosti sedmdesátého výročí vzniku hnutí a jeho padesátileté činnosti v Itálii se včera večer ve vatikánské aule Pavla VI. konalo třetí evropské setkání cursillistů s papežem Františkem. Římská *ultreya*, na kterou se sjelo více než sedm tisíc členů hnutí, se měla původně konat dnes, avšak na poslední chvíli došlo ke změně papežské agendy. **Svatý otec František** se za to ihned v úvodu setkání omluvil:

"Myslím, že vás to stálo velké změny a také obtíže s dopravou a moc se za to omlouvám. Byl tu velký zmatek. Víte, že papež je neomylný, ale neomylnost se týká dogmatických definicí, které se vynášejí jen zřídka...Ale také papež má své vady, na které se neomylnost nevztahuje. A současný papež málo dbá na pořádek a kázeň, jak mé okolí může dosvědčit..."

Cursillisté papeže odměnili dlouhotrvajícím potleskem a Petrův nástupce jim svou zmíněnou neukázněnost vynahradil více než čtyřicetiminutovou promluvou, kterou z větší části pronášel spatra a protkal ji osobními vzpomínkami a příklady. Jeho první slova však patřila zakladatelům hnutí – laikovi Eduardovi Bonnín Aguiló a biskupovi Hervasovi y Benet.

"Tito průkopníci vašeho hnutí byli autentičtí misionáři. Bez váhání vyvíjeli iniciativu, přistupovali k lidem, se sympatiemi je oslovovali a doprovázeli je v úctě a lásce na jejich cestě víry. Tyto sympatie a účast jsou velice důležité. Pro vaše hnutí není typický proselytismus, což je vám ke cti. „Církev neroste proselytismem, ale svědectvím", řekl nám papež Benedikt. A je to tak! Vy neděláte proselytismus – a v tom je Boží milost."

Pokud chceme druhým lidem pomáhat v růstu víry, musíme nejprve sami na sobě zakusit Boží dobrotu a něhu. Pán si nás vybral a vyvolil si nás, nikoli naopak, zdůraznil papež.

"Nechce po nás nic na oplátku, pouze žádá, abychom ho přijali, protože Boží láska je zadarmo, je to ryzí dar. (...) Jestliže chceme vydávat svědectví, musíme nejprve uznat, že vše, co máme, je ryzí dar a milost. Proč Pán obdařil zrovna nás, jak s tím máme naložit? Běž a vyprávěj druhým! Sdílej to, co s tebou Pán učinil, ale s velkou něhou, dobrotou, milosrdenstvím. V tom je svědectví – svědectví družného dialogu mezi přáteli."

Setkání s Kristem umožňují svátosti – zejména eucharistie a svátost smíření. Papež opětovně vyzval k tomu, abychom se vraceli k Pánu a prosili o odpuštění. „Všichni jsme slabí a hřešíme, jsme titulovaní hříšníci“, poznamenal, „ale Pán to ví a stále nás v lásce přijímá.“ A konečně další cestou je rozjímání nad Božím slovem, znovu připomenul František:

"Už jsem k tomu radil mnohokrát, ale teď to udělám také: stále noste v kapse nebo kabelce malé evangelium. Když cestujete nebo čekáte u zubaře, přečtěte si z něj kousek a pak o něm klidně rozmýšlejte. Tato důvěrná obeznámenost s Božím slovem nás přibližuje k Pánu."

Cursillisté z celé Evropy pak dostali ještě jeden domácí úkol, který předznamenává blížící se jubilejní Rok milosrdenství:

"Zeptám jste, jste všichni schopni odříkat tělesné a duchovní skutky milosrdenství? Budte odvážní a kdo není schopen, ať zdvihne ruku. Podívejme – to je práce pro vás, biskupy. Vy už jste v důchodu, tak na tom začněte pracovat...(…) A za domácí úkol si vyhledejte a nastudujte skutky milosrdenství. Proč? Abyste je mohli prakticky provádět. Vše v církevní komunitě má vést k jedinému cíli – aby se lidé rukou dotkli nekonečného Božího milosrdenství."

Mnozí lidé se nicméně domnívají, že jejich špatné skutky vedou jenom do pekla. Vaší prací, vyzýval papež cursillisty, je přesvědčit je k návratu k Bohu. Čím více špatnosti, tím větší Boží radost.

"Toto přesvědčování vašich přátel máte dělat na svých kurzech, protože je pravda, že Bůh se raduje a veselí! Někdo tu může žárlit, ale Bůh oslavuje. To je na našem Bohu tak podivné! Veselit se, když přichází velký hříšník."

Hnutí cursillistů vzniká z touhy po přátelství k Bohu, která se zákonitě projevuje v přátelství k lidem. Papež povzbudil k uchování této atmosféry vzájemné důvěry a bratrství.

"V kontextu anonymity a izolovanosti, který je natolik typický pro dnešní města, je důležitý tento lidský rozměr přijetí a rodiny, o který usilujete na svých setkáních. Když rozvíjíme přátelství, rostou s ním také sváry, žárlivost a hádky. Tyto problémy tady vždy budou. Co nám říká Pán? Když ďábel rozsévá plevel, nechte ho růst. Sami usilujte o růst dobrého zrna – přátelství. Až nastane žeň, koukol bude spálen a pšenice vydá své plody."

To vše vyžaduje nesmírnou trpělivost, podotkl papež. Zatímco proselytismus není trpělivý, vyžaduje účast na setkáních, vnucuje četbu, klepe na dveře, opravdové přátelství tiše rozsévá. A v tomto dlouhodobém rozsévání spočívá pravé pokání, řekl František. Poté hnutí cursillistů vyzval, aby se neomezovali na svou malou skupinu, nýbrž otevřeli se širší společenské a církevní dimenzi, což znamená zájem o takové lidi, kteří se pravidelně neúčastní setkání.

"Církev je matka s otevřeným srdcem, která nás občas zve k tomu, abychom „zvolnili krok“, vzdali se naléhavých úkolů a doprovázeli toho, kdo zůstal na okraji. Je krásné pomáhat všem lidem, i těm, kteří mají s životem víry více obtíží. Pomáhat v tom, aby stále zůstávali v kontaktu s matkou církví a její velkou, přijímající rodinou."

V závěru své promluvy se Petrův nástupce vrátil k několika otázkám, které mu členové hnutí položili.

"Jak máme důvěřovat Duchu svatému, abychom se odvážili nést poselství o Božím milosrdenství také tam, kde Boha nikdo nehledá? Jestliže nedůvěřuješ Duchu svatému, vrať se domů, přemýšlej a hledej si nějaké jiné náboženství – více agnostické a ideologické. Ježíš nám řekl: Nenechám vás samotné, pošlu vám Ducha. Co Duch dělá? Dvě věci: upomíná nás na Ježíšovo učení a učí nás, co dělat. A pak, důvěra v Ducha svatého přináší překvapení!"

Další dotaz se týkal věrnosti původnímu charismatu a nutnosti změny v souvislosti se stále se měnícím kontextem. Jak je uvést do souladu? Papež doporučil jediný postoj, jak odlišit novost, kterou vnuká Duch svatý, od novinek, které naopak od charismatu oddalují.

"Modli se! Pros! Bez modlitby nemůže jít kupředu žádné hnutí! Žádné!"

1.5.2015

Papež: Ten, který je Lásky, ať nám dá pravou „energii pro život“

Miláno. Dnes dopoledne byla zahájena Světová výstava Expo 2015, jejímž mottem je: „Uživit planetu; energie pro život“. Součástí slavnostního ceremoniálu bylo také vystoupení papeže Františka, který z Vatikánu oslovil přítomné v přímém televizním přenosu. Jeho promluvu vám přinášíme v plném znění:

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Jsem vděčný za možnost připojit svůj hlas k těm z vás, kteří jste se sešli k tomuto zahájení. Je to hlas římského biskupa, který mluví jménem putujícího Božího lidu v celém světě; je to *hlas mnoha chudých*, kteří jsou součástí tohoto lidu a snaží se důstojně a s potem na čele vydělat si na chléb. Chtěl bych být mluvčím všech těchto našich bratrů a sester, křesťanů i nekřesťanů, které má Bůh rád jako děti a pro které dal život, lámal chléb, kterým je tělo Jeho Syna, jenž se stal člověkem. On nás naučil prosit Boha Otce: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes“. Výstava Expo je vhodnou příležitostí ke *globalizaci solidarity*. Snažme se ji nepromarnit, ale plně zhodnotit.

Spojuje nás především její téma: „*Uživit planetu, energie pro život*“. Také za to musíme poděkovat Pánu, tedy za výběr tématu tak důležitého a zásadního... tedy pokud nezůstanete pouhým „tématem“ a bude provázeno *vědomím tváří*, tváří milionů lidí, kteří dnes mají hlad a nebudou dnes jíst způsobem hodným člověka. Chtěl bych, aby každý člověk, počínaje dneškem, každý člověk, který přijde na výstavu Expo do Milána a bude procházet jejími skvoupými pavilony, mohl vnímat přítomnost oněch tváří. Přítomnost skrytou, která by však měla být skutečnou *protagonistkou této události: přítomnost tváří mužů a žen, kteří mají hlad*, trpí nemocemi a dokonce umírají v důsledku nedostatečné nebo škodlivé potravy.

Paradox hojnosti – jak to vyjádřil svatý Jan Pavel II. v promluvě ke členům FAO (*Promluva na první konferenci o výživě*, 1992) – dosud trvá, navzdory vynaloženému úsilí a některým dobrým výsledkům. Také Expo je v jistém ohledu součástí tohoto „paradoxu hojnosti“, podléhá-li kultuře plýtvání a skartování a nepřispívá-li k modelu rovného a udržitelného rozvoje. Učiňme tedy toto Expo příležitostí ke změně mentality a přestaňme si myslet, že naše každodenní skutky – na každém stupni odpovědnosti – nemají žádný dopad na život těch, kdo blízko či daleko trpí hladem. Myslím na mnoho mužů a žen sužovaných hladem a zejména na množství dětí, které ve světě umírají z hladu.

A existují další tváře, které budou mít důležitou roli na Světové výstavě: pracovníci a badatelé potravinového sektoru. Pán ať každému z nich udělí moudrost a odvahu, protože jejich odpovědnost je veliká. Přál bych si, aby tato zkušenost umožnila podnikatelům, obchodníkům a odborníkům pocítit, že se podílejí na *velkém projektu solidarity*, totiž výživy planety v úctě ke každému muži a ženě, který ji obývá, a v úctě k životnímu prostředí. Toto je velká výzva, kterou Bůh adresuje lidstvu jednadvacátého století: totiž přestat konečně zneužívat zahradu, kterou nám Bůh svěřil, aby z jejích plodů mohli jíst všichni. Účast na tomto projektu propůjčuje plnou důstojnost práci těch, kdo na poli výživy produkují a bádají.

Všechno však začíná odtud, od vnímání oněch tváří. Nechci proto zapomenout ani na *tváře všech pracovníků, kteří výstavu Expo v Miláně připravili*, zvláště těch nejvíce anonymních, nejvíce skrytých, kteří si také díky Expo mohli vydělat na chléb a přinést jej domů. Kéž není nikdo zbaven této důstojnosti! A žádný chléb ať není plodem práce nehodné člověka!

Pán ať nám pomáhá zhostit se odpovědně této velké příležitosti. On, který je Láska, ať nám dá pravou „energii pro život“: lásku k dělení se o chléb náš vezdejší v pokoji a bratrství. A kéž nechybí žádnému muži a žádné ženě chléb a důstojnost práce. Děkuji.

Řekl papež František při zahájení Světové výstavy Expo 2015.